

Нездойминога О., к.е.н.
Полтавська державна аграрна академія,
м. Полтава, Україна

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК У БАНКАХ: ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ЗНАЧЕННЯ

Вступ. Успіх функціонування банківських установ на сучасному ринку фінансових послуг в Україні залежить не тільки від рівня прибутковості, але й якості організованої роботи всередині установи. Саме своєчасність та якість отриманої облікової інформації дозволяє керівництву банківської установи приймати оптимальні управлінські рішення, що забезпечать її конкурентоспроможність. В частині формування внутрішньої облікової інформації важливе значення має організація управлінського обліку банку, що й визначило актуальність теми дослідження.

Виклад матеріалу дослідження. Перш за все слід відмітити, що управлінський облік – це процес ідентифікації, вимірювання, накопичення, аналізу, підготовки, інтерпретації та надання інформації, необхідної керівництву підприємства для здійснення планування, оцінки та контролю господарської діяльності. Дана інформація дозволяє також організувати оптимальне використання ресурсів підприємства і контроль за повнотою їх обліку. Крім цього, управлінський облік включає в себе підготовку фінансової звітності для груп зовнішніх користувачів інформації, таких, як акціонери, кредитори, органи державного та податкового регулювання. З визначення управлінського обліку слід, що фінансова інформація необхідна для розуміння причин і наслідків вчинення фактичних або планованих господарських операцій, економічної ситуації в цілому, а також для оцінки активів і зобов'язань.

Управлінський облік налає менеджерам банку різну інформацію, що стосується його поточної діяльності. При цьому працівники банку несуть відповідальність за якість складених внутрішніх управлінських звітів та інформацію, що в них міститься. Разом з тим, така інформація дозволяє в режимі реального часу здійснювати моніторинг резервів грошових коштів.

Аналітичні звіти, що формуються менеджерами банку дають змогу також приймати управлінські рішення стосовно ефективного використання грошових коштів та формування капітальних витрат. Крім того, завдяки управлінській інформації, що надається в аналітичних звітах банківської установи, є можливість приймати й операційні рішення, що сприяють підвищенню організації управління банком в цілому, що проявляється в формуванні асортименту послуг банку, аналізі існуючих банківських продуктів (зарплатних, депозитних, кредитних та ін.), моніторингу різних видів ризиків (кредитного, валютного, операційного, ризику ліквідності, зміни процентної ставки, ринкового ризику, стратегічного та ін.).

В цілому ж можна відмітити, що саме управлінський облік забезпечує контроль визначення рентабельності та пошук резервів зниження витрат і зростання прибутку як у поточній, так і в перспективній діяльності.

Для банку, так і для будь-яких інших небанківських установ важливо дотримуватись порядку формування аналітичної інформації в аналітичних звітах. Це допоможе приймати об'єктивні та своєчасні виважені рішення. Тому розглянемо порядок взаємодії складових управлінського обліку, що забезпечують формування інформаційної основи управління внутрішньої діяльності банку (рис. 1).

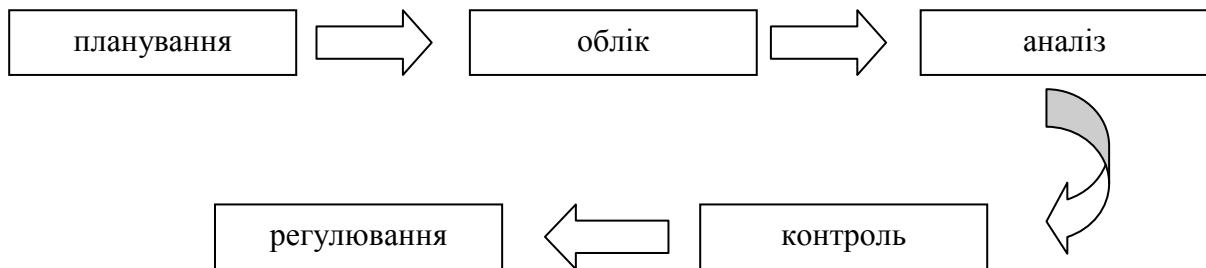

Рис. 1. Взаємодія складових управлінського обліку банку [1]

Саме підсистема управлінського обліку дозволяє сформувати необхідний масив інформації, необхідної для здійснення якісного управління діяльністю банківської установи. Завдяки взаємодії складових управлінського обліку формується та забезпечується сам процес організації управлінського обліку в банках (рис. 2).

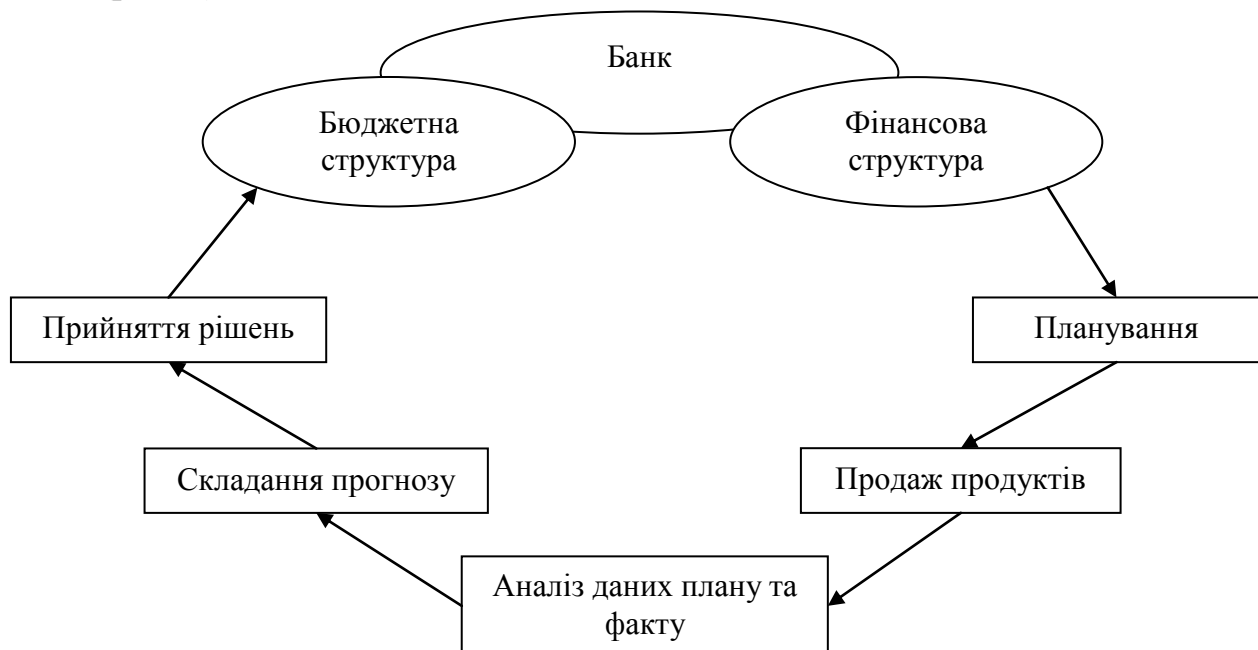

Рис. 2. Процес організації управлінського обліку в банках [2]

Крім того, для формування системи управлінського обліку в банках виділяють ряд етапів:

- формування загальної концепції управлінського обліку, яка визначає основну мету, завдання, принципи, основні етапи побудови системи;
- науково обґрунтоване визначення центрів відповідальності банківської установи;

- побудова фінансової структури банку;
- створення класифікатора банківських продуктів залежно від типу бізнесу, виду діяльності, типу валюти, на основі якого складається перелік банківських продуктів і послуг центрів;
- здійснення класифікації витрат і доходів у розрізі кожного центру відповідно до причинно-наслідкових зв'язків;
- ефективний розподіл витрат між структурними підрозділами;
- розробка методологічних засад облікового блоку системи – вибір моделі обліку, системи внутрішніх рахунків, первинної документації;
- розробка форм внутрішньо-управлінської звітності;
- організація процесу бюджетування, внутрішнього аналізу та механізму контролю;
- розробка нормативного забезпечення організації управлінського обліку в банку;
- визначення працівників, які будуть безпосередньо здійснювати управлінський облік [3].

В той же час слід відмітити, що система управлінського обліку в банку повинна відповідати таким вимогам: аналітичність, об'єктивність, вірогідність, єдність, оперативність і раціональність.

Формуванню управлінського обліку в банку необхідно приділяти належну увагу. Він дійсно надає справді корисну інформацію, необхідну керівництву для здійснення ефективного управління.

Висновки та пропозиції. Сучасний управлінський облік повинен бути системним, оперативним і одночасно забезпечувати стратегічний розвиток банку тобто орієнтуватися не тільки на поточний результат, але й на ефективну його діяльність у довгостроковому періоді. Якісно сформована підсистема управлінського обліку здатна задовольнити потреби в оперативній інформації та збільшити можливості керівництва в частині регулювання економічними процесами в самому банку.

Використана література:

1. Іванчук Р. М., Іванчук О. А., Шеремета Д. В. Шляхи розвитку управлінського обліку в комерційних банках. Економічний вісник Донбасу. 2013. № 3 (33). С. 186-191.
2. Жидовська Н. М., Гром'як Т. Д. Формування управлінського обліку в системі ефективного управління процесами банку. Інноваційна економіка. 2013. № 8. С. 316-319.
3. Семенчук Л. І., Беніна М.О. Управлінський облік у комерційних банках. Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2016. Вип. 7. Ч. 3. С.75-78.

Островерха Р., к.е.н., доцент,
Університет ДФСУ

ОБЛІКОВА ПРОЦЕДУРА: АЛГОРИТМ ФОРМУВАННЯ ТА ФОРМАЛІЗАЦІЇ

Вступ. Конкурентоздатність та позиція кожної бізнес-структури у сучасній архітектурі соціально-економічної системи безпосередньо залежать від дієвості